

ŠOKIO KŪRIMO METODIKA IR PRINCIPAI

Parengė: Klaipėdos Vytauto
Didžiojo gimnazijos mokytoja
metodininkė Gitana Puzinienė
2015 m.

Mokykliniai menų brandos egzaminai suteikia galimybę abiturientams laikyti šokio egzaminą, kurį sudaro dvi skirtingo charakterio ir žanro šokio kompozicijos arba ne mažiau kaip 3 min. trukmės mokinio sukurta šokio kompozicija.

KŪRYBINIS DARBAS

- Kaip sukurti šokio kompoziciją?
- Kas yra šokio kūryba?
- Kokie pagrindiniai šokio kūrimo principai?

NUO KO PRADĖTI?

Pirmiausia reikia apsispręsti, koks bus šokis?

Pasirenkamas **šokio stilius:**

- Siužetinis;
- Draminis;
- Divertimentinis.

KŪRINIO IDĖJOS IR TEMOS PASIRINKIMAS

Tai vienas iš svarbiausių šokio kompozicijos kūrimo etapų. Dažnai mokiniai renkasi sudėtingus gyvenimo išbandymus lemiančias temas: skausmą, kančią, jausmų audras, išbandymus ir t.t. Manychiau, kad jauno žmogaus gyvenimiška patirtis nedidelė, todėl dažnai būna sunku realiai atskleisti sumanymą. Šokio kompozicijoje turi derėti choreografija ir muzikinė dramaturgija, o jei pasirinkta sudėtinga išgyvenimų drama, – dažniausiai tai atspindi tik šokio pavadinimas, bet ne pats šokis.

Kūrėjas turėtų būti pats patyręs skausmą ar kančią, kad jį gerai ir išraiškingai perteiktų savo šokio kompozicijoje.

Siūlyčiau, renkantis temas, paieškoti paprastesnių siužetų, pvz: pasakos motyvų, charakterinių personažų. Net ir studijuojantys choreografiją pradeda savo kūrybinius darbus nuo etiudų (nedidelis, dažnai neužbaigtas choreografinis kūrinys, atliekamas vieno ar kelių šokėjų), kurie dažnai būna improvizacinio pobūdžio, skirti kūrybiškumui ar šokio meistriškumui ugdyti. Vėliau kuria šokio kompozicijas, skirtas vaikams (vaikiškus šokius, siužetinius mini šokio spektaklius), tokiu būdu mokosi pagrindinių šokio kūrybos principų, šokio derinių, junginių derinimo su muzikine leksika. Choreografija turi atitikti muzikinę išraišką, tai viena iš svarbiausių kūrėjo užduočių.

MUZIKOS PASIRINKIMAS

„Muzika – šokio siela“, - sakydavo žymus choreografas Rastislavas Zacharovas. „Nuo muzikos charakterio, temperamento, ekspresijos priklauso ir šokio kokybė. Muzika turi įkvėpti, sujaudinti, net užburti – tuomet galima pasiekti norimo rezultato.“ (Ростислав Захаров, „Записки балетмейстера“, Москва, 1976, Искусство /180 p.)

Anot R. Zacharovo, muzika ir choreografija – seserys dvynės.

Prieš pradėdant kurti choreografiją, pirmiausia reikia labai gerai išanalizuoti pasirinktą muzikinį kūrinį. Neužtenka, kad muzika jums patinka, reikia, kad ji atspindėtų jūsų choreografinį sumanymą. Tik išanalizavus muzikinę dramaturgiją, galima pradėti kurti choreografiją. **Pagrindinis vaidmuo – muzikalumas.** Tai yra viena iš esminių šokio atlikimo charakteristikų ir adekvatus emocinio bei muzikinio turinio perteikimas šokyje.

ŠOKIO DRAMATURGIJA

Dramaturgijos etapai:

- ekspozicija;
- užuomazga;
- veiksmo vystymas;
- kulminacija;
- atomazga.

-
-
- **Ekspozicija** - tai kūrinio dramaturgijos pradžia: veikėjų pristatymas, supažindinimas su veiksmo vieta, laiku, aplinkybėmis, pagrindinio konflikto jėgomis.

-
-
- Toliau išdėstomas **siužeto vystimasis**. Tai veikėjų tarpusavio santykiai, artėjimas prie svarbiausio įvykio.
 - **Kulminacija** šokio spektaklyje – didžiausio pakilimo, įtampos akimirka, svarbiausias momentas veiksmo raidoje, persilaužimas, po kurio paprastai eina **atomazga**.

Šokio kompozicija gali pasibaigti ir kulminaciniame taške, bet gali baigtis ir atomazga – tai konflikto išsprendimas ir šokio idėjos atskleidimas.

Gerai išanalizavus choreografinę ir muzikinę dramaturgiją, galima pradėti kurti šokio derinius ir junginius. Tuo pačiu metu numatyti žingsnių išsidėstymą scenoje, pasirinktų atlikėjų (solo, duetas, masinis) rakursus, judėjimo kryptis ir brėžinius.

Didelį vaidmenį šokio kompozicijoje turi atlikėjų rakursai scenoje. Rakursas - tai šokėjų stovėseną, jo kūno padėtis žiūrovo atžvilgiu. Rakursų keitimas padeda sukurti choreografinių judesių įvairovę ir išvengiama nuobodaus pasikartojimo.

Ž. Ž. Noveras savo knygoje „Laiškai apie šokį“ sako, kad draminiame kūrinyje visada laukiama veiksmo, aistros, nes be intrigos sunku išlaikyti žiūrovo dėmesį.

Kuriant visą laiką reikia galvoti: ar žiūrovai supras tavo idėją, ar juos sujaudins tavo sumanymas, ar publika norės, kad šokis būtų kartojamas dar ne vieną kartą.

Děkoju už děmesj